

Тимчасовий захід як «засіб забезпечення» прав заявників до Європейського суду з прав людини

Відповідно до Правила 39 Регламенту Європейського суду з прав людини, коли Суд отримує заяву, він може вирішити, що Держава повинна вжити певних заходів тимчасового характеру, поки Суд розглядатиме справу. Зазвичай такі заходи являють собою вимогу до Держави утриматись від певних дій, наприклад, не повертати осіб до країн, де їм може загрожувати значна непоправна шкода.

Суд вживає тимчасових заходів тільки за чітко встановлених умов, а саме якщо є ризик серйозних порушень Конвенції. Заявники чи їхні представники, які подають клопотання про застосування тимчасових заходів відповідно до Правила 39 Регламенту Суду, повинні дотримуватись певних вимог:

- клопотання необхідно надсилати **факсом +33 (0)3 88 41 39 00 або поштою**. Суд не розглядатиме клопотання, надіслані електронною поштою. Якщо це можливо, клопотання повинно подаватись на одній з офіційних мов Договірної Держави;
- клопотання мають бути викладені ґрунтовно та стисло, наскільки це можливо. Утім, якщо факс перебільшує 10 сторінок, рекомендуємо надіслати його в декілька етапів, щоб він був отриманий та розглянутий за найкращих умов;
- клопотання повинні бути надіслані до Суду за згодою заявника. Бажано надсилати їх разом з належним чином заповненим формуляром заяви. Якщо запит надсилає представник, він повинен надати водночас чи найближчими днями заповнену довіреність.

Клопотання, що подаються до Суду, повинні містити **обґрунтування**, зокрема, заявник повинен детально вказати:

- підстави, на яких ґрунтуються його конкретні побоювання;
- характер стверджуваних ризиків;
- положення Конвенції, які, на думку заявника, було порушено.

Клопотання обов'язково мають супроводжуватись усіма необхідними підтверджуючими документами, **зокрема відповідними рішеннями національних судів чи інших органів**, а також іншими матеріалами, які можуть вважатись такими, що підтримують твердження заявника.

Зверніть увагу! Якщо справа вже знаходиться на розгляді Суду, клопотання повинно містити посилання на номер, наданий цій справі.

Як правило, клопотання про застосування тимчасових заходів повинно надсилатись якомога швидше після ухвалення остаточного рішення, прийнятого на національному рівні, для того, щоб надати Суду та його Секретаріату достатньо часу для його розгляду.

Варто зазначити, що Суд може вирішити питання про прийнятність справи одночасно з розглядом клопотання про застосування тимчасових заходів.

Якщо остаточне рішення буде прийнято неминуче і наявний ризик його негайного виконання, особливо у справах, що стосуються екстрадиції та видворення, заявники та їхні представники повинні подати клопотання про застосування тимчасових заходів не очікуючи винесення цього рішення. Вони повинні чітко вказати дату очікуваного рішення та зазначити, що клопотання подається у разі ухвалення рішення не на користь заявника.

Зверніть увагу! Суд може не встигнути розглянути клопотання у справах про видворення, які надіслані у строк менший, ніж один робочий день до часу запланованого видворення.

Після подання клопотання на вжиття тимчасових заходів заявник чи його представник мають слідкувати за розвитком подій. Зокрема, надзвичайно важливо негайно інформувати Суд про будь-які зміни адміністративного чи іншого становища заявника (наприклад, отримання дозволу на проживання чи повернення до країни походження).

Представник заявника також повинен за власної ініціативи невідкладно повідомляти Суд, якщо він втратив зв'язок зі своїм клієнтом.

Заявники, що надають клопотання про застосування тимчасових заходів згідно Правил 39 Регламенту Суду, повинні обов'язково відповідати на листи отримані від Секретаріату Суду. Зокрема, у випадку відмови у застосуванні тимчасових заходів, вони повинні повідомити Суд, чи вони бажають підтримувати свою заяву. У випадках, коли тимчасові заходи були застосовані, вони повинні регулярно і невідкладно повідомляти Суд про стан будь-якого внутрішнього провадження, що триває.

Невиконання цих вимог може призвести до виключення справи зі списку справ Суду.

Сектор з питань забезпечення діяльності
Уповноваженого у справах Європейського
суду з прав людини Головного
територіального управління юстиції
у місті Києві